

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Валерій СМОЛІЙ

2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ Й ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ
ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

підготовки здобувачів вищої освіти
на третьому (освітньо-науковому) рівні
на здобуття ступеня: доктор філософії (PhD)
за спеціальністю: 032 «Історія та археологія»
галузі знань: 03 «Гуманітарні науки»

Розглянуто та затверджено

На засіданні Вченої ради Інституту

від « 30 » жовтня 2025
року протокол № 9

КИЇВ – 2025

Розробники силабусу:

Гарант освітньої програми:

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ Й ПЕРСПЕКТИВИ
ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Вибіркові навчальні дисципліни.

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 032 «Історія та археологія»

Освітній рівень: третій рівень освіти (доктор філософії)

ВИКЛАДАЧ: Кудлай Олександра Борисівна, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України

Тел. роб. +38(044)279-87-04

E-mail: ozhegovskay@ukr.net

Персональні профілі та сторінки web-ресурсів:

- Інститут історії України НАН України
- НАН України
- Academia.edu
- Google Академія
- Facebook
- ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6196-8590>

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 4 кредити ECTS

Аудиторних занять: 52 академічні години (лекцій– 26, семінарів - 26); консультація та залік – 4 академічні години.

Самостійна робота слухачів курсу: 64 години.

Форма підсумкового оцінювання: залік.

АНОТАЦІЯ

Анотація курсу

Навчальний курс «Проблеми дослідження й перспективи вивчення історії України періоду Української революції» розрахований на слухачів (аспірантів), які мають освітньо-кваліфікаційний рівень магістра.

Курс побудований за вимогами Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Навчальний курс безпосередньо пов'язаний з навчальними курсами з джерелознавства та вибірковими курсами з історіографії, історії XX ст., базується на вже прослуханому й вивченому матеріалі та спрямований на поглиблення та систематизацію знань з вказаної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни полягає в ознайомленні аспірантів із історіографічними дискусіями навколо хронологічних меж, назви, періодизації та сутності історичного періоду революційних потрясінь 1917 року; в формуванні уявлення про роки, що передували революційній добі та відбувались після її закінчення. Головний акцент робиться на подіях в Україні в 1917-1921 рр. – різних формах національної державності цього періоду - доби Української Центральної Ради, Української держави, Директорії УНР та Західно-Української Народної Республіки; а також у розкритті сутності анархізму, більшовицького та білогвардійського проєктів. Особливий наголос буде зроблено на опрацюванні аспірантами історичних джерел.

Завдання навчальної дисципліни: аспіранти оволодіють спеціальними знаннями з історії Української революції 1917-1921 рр., отримають навички роботи із історичними джерелами революційного часу, здобудуть теоретичні інструменти аналізу складних процесів, які відбувалися у політичному, соціально-економічному й культурно-мистецькому житті України означеного періоду.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно з ОНП	Компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК2	Здатність використовувати у професійній діяльності базові загальні знання з різних наук (філософії науки та культури, педагогіки, біології, медицини, антропології, мистецтвознавства, демографії тощо).
ЗК3	Здатність до розуміння широкого кола філософських і світоглядних проблем, глибинного усвідомлення суспільних процесів, причинно-наслідкових зв'язків.
ЗК4	Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології у різних видах професійної діяльності; володіти основними методами і засобами набуття, зберігання та обробки інформації; знаходити необхідну інформацію, критично її осмислювати, порівнювати та аналізувати з метою визначення рівня її автентичності; користуватися бібліотечними та архівними фондами як традиційними, так і електронними.
ЗК6	Здатність виявляти, формулювати і розв'язувати дослідницькі проблеми, приймати обґрунтовані рішення та створювати алгоритм їхнього втілення у практику.
ЗК7	Здатність до наукового пошуку, володіння необхідним дослідницьким інструментарієм, адекватного висвітлення та поширення історичних знань.
Фахові компетентності (ФК)	
ФК2	Володіння сучасною науковою термінологією, глибинне розуміння змісту фахових термінів.
ФК3	Знання з філософії історії, зокрема розуміння сутності історичних теорій щодо реконструкції минулого людства, обізнаність з основними науковими напрямками та науковими школами.
ФК4	Навички із застосування спеціального інструментарію з

	метою відбору, аналізу, інтерпретації історичних джерел, верифікації наведеної в них інформації.
ФК5	Вміння орієнтуватися в системі збереження архівних документів, спеціальні знання з історії функціонування державної машини та особливостей діловодства різних країн в різні історичні періоди, що дозволяє виявити необхідну для дослідження джерельну базу.
ФК6	Вміння застосовувати під час дослідження класичні та сучасні наукові методи, зокрема історичні та міждисциплінарні, адекватно визначати методiku дослідження відповідно до висунутих завдань та сформульованих цілей.
ФК9	Здатність визначати вплив соціокультурного середовища, політичної системи на формування особистості та роль особистості в історії.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН1	Володіння комплексом загальних знань про минуле людства, закони і тенденції розвитку суспільства, інструменти та практики його вивчення.
ПРН3.	Опанування сучасної термінологічної системи та понятійним апаратом соціогуманітаристики, зокрема історичної науки.
ПРН4	Уміти збирати, опрацьовувати та зберігати наукову інформацію за допомогою сучасних інформаційних технологій.
ПРН5	Володіння навичками відбору, аналізу, класифікації джерел для здійснення наукового дослідження; визначення рівня їхньої достовірності та інформативності, верифікація наведених у них відомостей.
ПРН6	Застосування в історичному дослідженні вже існуючі теоретичні розробки, визначення наявних проблем, пошук адекватних шляхів їхнього розв'язання.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тематичний план

Назва теми	Кількість годин			
	Загальна кількість годин	Лекції	Семінари	Самостійна Робота
Тема 1. Українська революція: загальна постановка проблеми.	6	2	2	2
Тема 2. Україна у контексті світових тенденцій зламу XIX-XX століть	6	2	2	2
Тема 3. Документальні джерела з історії Української революції 1917-1921 рр.	6	2	2	2
Тема 4. Мемуаристика Української революції 1917-1921 рр.	6	2	2	2
Тема 5. Джерела до вивчення історії Української революції 1917-1921 рр.: преса, кіно-, фотодокументи, інформаційно-довідкова література	6	2	2	2
Тема 6. Україна у добу Української Центральної Ради: від національно-територіальної автономії до незалежності (березень 1917 – квітень 1918 рр.)	6	2	2	2
Тема 7. Гетьманат Павла Скоропадського: державно-політична модель, соціальна база, політика й культура	6	2	2	2
Тема 8. Західно-Українська Народна Республіка				
Тема 9. Українська Народна Республіка доби Директорії	6	2	2	2
Тема 10. Буковина, Закарпаття та Крим у революційну добу				
Тема 11. Російсько-українське збройне протистояння	6	2	2	2
Тема 12. Білий рух і Україна	6	2	2	2
Тема 13. Історичне значення Української революції 1917-1921 рр. та причини її поразки	6	2	2	2
<i>Письмова робота – дослідницька студія</i>	38	-	-	38
<i>Підсумковий контроль (консультація та залік)</i>	4	-	4	
Всього	120	26	30	64

№ з/п	Теми семінарів	Кількість годин
Семінар 1	Тема 1. Українська революція: загальна постановка проблеми. 1. Визначення поняття «Українська революція» 2. Хронологічні межі Нариси історії Української революції 1917–1921 років. У 2-х кн. Кн. 1. К.: НВП «Видавництво "Наукова думка" НАН України», 2011. С. 5-12.	2
Семінар 2	Тема 2. Україна у контексті світових тенденцій зламу XIX-XX ст. 1. Етапи розвитку українського національного руху протягом XIX с. 2. Національний рух у Наддніпрянській Україні від початку першої російської революції (1905-1907 рр.) до лютого 1917 р. 3. Український рух у Наддніпрянській Україні наприкінці XIX – на початку XX ст. <i>Венгерська В.</i> Українські проекти та процеси націотворення в імперіях Романових та Габсбургів (кінець XVIII – початок XX ст.). Житомир: Вид-во ПП Євенок О.О., 2013. 456 с. <i>Грицак Я.</i> Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. Київ: Генеза, 1996. 360 с. <i>Єскельчик С.</i> Українофіли: Світ українських патріотів другої половини XIX століття. Київ: КІС, 2010. 272 с. <i>Магочій П.-Р.</i> Україна. Історія її земель та народів. Пер. з англ.: Е. Гийдель та ін. Ужгород: Вид-во В. Падяка, 2012. 794 с. <i>Реснит О.</i> Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). Київ: Інститут історії України НАН України, 2003. 340 с. <i>Шпорлюк Р.</i> Формування модерних націй : Україна – Росія – Польща. Пер. з англ. Г. Касьянова та ін. Київ: Дух і Літера, 2013. 552 с.	2
Семінар 3	Тема 3. Документальні джерела з історії Української революції 1917-1921 рр. 1. Архівний сегмент джерел з історії України 1917-1921 рр. 2. Основні джерельні публікації з історії України 1917-1921 рр. <i>Пиріг Р.</i> Джерельна база історії Української революції 1917–1921 років: архівний сегмент. <i>Архіви України</i>. 2011. № 1(272). С. 108-122. <i>Пиріг Р.Я.</i> Джерела з історії Української революції 1917–1921 років: опубліковані документи і матеріали. <i>Архіви України</i>. 2011. № 5(275). С. 98-112.	2

	Український національно-визвольний рух (березень-листопад 1917р.): Документи і матеріали. К.: Вид-во Олени Теліги, 2003. 1024 с. Архів Української Народної Республіки. Міністерство внутрішніх справ. Справоздання губерніяльних старост і комісарів (1918–1920). Київ, 2017. 336 с. Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки. Листопад 1918 – листопад 1920 рр.: Документи і матеріали. У 2-х т., 3-х ч. К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2006. Т. 1. 688 с.; Т. 2. 744 с. Західноукраїнська Народна Республіка 1918–1923: Документи і матеріали. У 5 т. Івано-Франківськ: Лілея–НВ. Т. 1. 2001. 618 с.; Т. 2. 2003. 712 с.; Т. 3. Кн. 1. 2005. 644 с.; Т. 3. Кн. 2. 2005. 680 с.; Т. 4. 886 с. Українська Центральна Рада: документи і матеріали. У 2-х т. К.: Наукова думка, 1996. Т. 1. 589 с.; 1997. Т. 2. 422 с. Українська держава (квітень– грудень 1918 року). Документи і матеріали. У 2-х т. К.: Темпора, 2015. Т. 1. 789 с.; Т. 2. 411 с.	
Семінар 4	Тема 4. Мемуаристика Української революції 1917-1921 рр. 1. Загальна характеристика мемуарів з історії Української революції 1917–1921 рр. 2. Український національно-визвольний рух у спогадах його учасників. 3. Спогади неукраїнців про Україну у 1917-1921 рр. <i>Пиріг Р. Мемуари сучасників як джерело з історії Української революції 1917–1921 років. Проблеми вивчення історії української революції. 1917–1921 рр. Київ, Інститут історії України НАН України, 2009. Вип. 4. С. 31–58.</i> Мемуари на вибір аспіранта	2
Семінар 5	Тема 5. Джерела до вивчення історії Української революції 1917-1921 рр.: преса, кінофотодокументи, інформаційно-довідкова література 1. Преса як джерело дослідження з історії революційного періоду в Україні 2. Специфіка використання кінофотодокументів та довідкових видань у процесі вивчення революційної доби. <i>Пиріг Р. Джерела з історії Української революції 1917–1921 років: періодична преса. Архіви України. 2011. № 4(274). С. 132-145.</i> <i>Пиріг Р. Джерела до історії Української революції 1917-1921 рр.: кінофотодокументи та інформаційно-довідкова література. Архіви України. 2012. № 1. С. 111-116.</i> <i>Рудий Г. Київська періодична преса 1917–1918 рр. як джерело з історії української центральної ради. Україна</i>	2

	<i>XX ст.: культура, ідеологія, політика. Збірник статей. К., 2014. Вип. 19. С. 272-284.</i> Газети України 1917-1920 років у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. К.: НБУВ, 2014. 433 с.	
Семінар 6	Тема 6. Україна у добу Української Центральної Ради: від національно-територіальної автономії до незалежності 1. Українська Центральна Рада: від створення до ухвалення I Універсалу. 2. Політика Центральної Ради - від I Універсалу до жовтневого перевороту в Петрограді. III Універсал і його основні положення. 3. Витоки та умови ухвалення IV Універсалу Центральної Ради та його значення. 4. Центральна Рада: від Брестського мирного договору до гетьманського перевороту 29 квітня 1918 р. Нариси історії Української Революції 1917-1921 років. У 2-х кн. Кн. 1. К.: Наукова думка, 2011. С. 89-250. <i>Верстюк В.Ф. Українська Центральна Рада. К.: Заповіт, 1997. С. 58-250.</i> Передмова. <i>Українська Центральна Рада. Документи і матеріали. У 2-х т. Т. 1. К.: Наукова думка, 1996. С. 5-36.</i>	2
Семінар 7	Тема 7. Гетьманат Павла Скоропадського: державно-політична модель, соціальна база, політика і культура 1. Українська Держава: політико-правові підстави функціонування, соціально-політична база. 2. Внутрішня та зовнішня політика Гетьманату. 3. Освіта у культура України доби Української Держави. Нариси історії Української революції 1917-1921 років. У 2-х кн. Кн. 1. К.: Наукова думка, 2011. С. 253-370. <i>Пиріг Р. Українська гетьманська держава 1918 року. Історичні нариси. Київ: Інститут історії України, 2011. 336 с.</i> <i>Калакура Я.С. Три образи Гетьманату П. Скоропадського в українській історіографії. Національна та історична пам'ять. 2013. Вип. 7. С. 56-66.</i>	2
Семінар 8	Тема 8. Західно-Українська Народна Республіка 1. Розпад Австро-Угорської імперії та утворення УНРади. 2. Загальна характеристика ЗУНР. 3. Об'єднавчий процес ЗУНР і УНР. Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923. Історія. Кер. авт. кол. О. Карпенко. Івано-Франківськ: Сіверсія, 2001. 628 с. Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923. Ілюстрована історія. Львів, Івано-Франківськ: Манускрипт,	2

	2008. 535 с. Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923. Уряди. Постаті. Львів: Тріада плюс, 2009. 350 с. <i>Несцьорук Я.</i> Політичний устрій та внутрішня політика Західно-Української Народної Республіки у 1918-1919 рр. <i>Наукові зошити історичного факультету.</i> Львів, 2001. Вип. 4. С. 173–183. <i>Тимченко Р.</i> Державне будівництво та політико-економічні перетворення ЗУНР (листопад 1918 – червень 1919 рр.). <i>Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 рр.</i> 2011. Вип. 6. С. 111–144.	
Семінар 9	Тема 9. Українська Народна Республіка доби Директорії 1. Київський період Директорії; орієнтація на країни Антанти. 2. Кам'янецька доба Директорії УНР. 3. Польський чинник у боротьбі за збереження УНР (1919-1920 рр.). 4. Українські аспекти радянсько-польської війни 1920 р. Нариси історії Української революції 1917-1921 років. У 2-х кн. Кн. 2. К.: Наукова думка, 2012. С. 7-136. <i>Христюк П.</i> Замітки і матеріали до історії української революції 1917–1920 р. Відень, 1921. Т. 3. 160 с. <i>Яблонський В.</i> Від влади п'ятох до диктатури одного. Історико-політичний аналіз Директорії УНР. Київ: Альтерпрес, 2001. 160 с. <i>Яблонський В.</i> Формування та трансформація політичного режиму Директорії УНР наприкінці 1918 – у 1919 рр. <i>Київські історичні студії: науковий журнал.</i> 2023. № 1(16). С. 73-83.	2
Семінар 10	Тема 10. Буковина, Закарпаття та Крим у революційну добу 1. Події на Буковині після розпаду Австро-Угорської імперії. 2. Закарпаття у 1918-1919 рр. 3. Кримська політика України революційної доби <i>Брицький П., Добржанський О., Юрійчук Є.</i> Буковинці в боротьбі за українську державність (1917–1922 рр.). Чернівці: Золоті литаври, 2007. С. 465–469. <i>Добржанський О.</i> Соборницькі прагнення українців Буковини восени 1918 р. <i>Український історичний журнал.</i> 2009. № 1. С. 28–38. <i>Павлишин О.</i> Соціально-політичний портрет українського проводу Галичини і Буковини в революції 1918–1919 рр. <i>Україна модерна.</i> Львів, 2000. Ч. 4–5. С. 187–245 <i>Добржанський О., Старик В.</i> Змагання за українську державність на Буковині (1914–1921 рр.). Документи і матеріали. Чернівці: Вид-во «Чернів. обл. друкарня», 2009.	2

	513 с. <i>Королько А., Павлючок Я.</i> Гуцульська Республіка 1918–1919 рр. До питання організації «січневого зриву» і становлення української влади на Закарпатській Гуцульщині. <i>Вісник Прикарпатського ун-ту. Історія</i>. Вип. 17. Івано-Франківськ, 2010. С. 17–25. <i>Піпаш В.</i> Гуцульська республіка – предтеча Карпатської України. <i>Матеріали міжнар. наук. конференції «Українські Карпати: етнос, історія, культура»</i>. Ужгород, 1993. С. 413–419. <i>Вегеш М., Міцанин В., Палінчак П.</i> Політична історія Закарпаття крізь призму українського державотворення. 1918–1950. Одеса: Гельветика, 2022. 834 с. <i>Тимченко Р.В.</i> Відносини Української Народної Республіки й Західноукраїнської Народної Республіки (листопад 1918 – квітень 1920 рр.). К.: Ін-и історії України НАНУ, 2013. 347 с. <i>Матвієнко В.М.</i> До питання про самовизначення Криму в 1917–1918 рр. <i>Український історичний журнал</i>. 2002. № 5. С. 80-91. <i>Сергійчук В.</i> Український Крим. Вишгород: Укр. видав. спілка, 2013. 304 с. <i>Іванець А.</i> Перший Курултай: від кримськотатарських установчих зборів до національного парламенту (1917-1918 рр.). К.: ТОВ «Видавництво "КЛІО"», 2018. 160 с.	
Семінар 11	Тема 11. Російсько-українське збройне протистояння 1. Перша російсько-українська війна зими 1917-1918 рр. 2. Друга більшовицька експансія (кінець 1918 – серпень 1919 рр.) 3. Українська галицька армія Нариси історії Української революції 1917-1921 років. У 2-х кн. Кн. 2. К.: Наукова думка, 2012. С. 241-414. Велика війна 1914-1918 рр. і Україна. У 2-х кн. Кн. 1: Історичні нариси. К.: «Вид-во "Кліо"», 2014. 784 с. Історія українського війська. Харків: «КСД», 2016. 416 с. <i>Ковальчук М.</i> Війна з більшовицькою Росією за незалежність. 1917-1920. К.: [б/в], 2007. 72 с. <i>Ковальчук М.</i> Битва двох революцій. Перша війна Української Народної Республіки з Радянської Росією. 1917-1918 рр. К.: Стилос, 2015. 608 с. <i>Ковальчук М.</i> Невідома війна 1919 року: українсько-білогвардійське протистояння. К.: Темпора, 2006. 576 с. <i>Литвин М., Науменко К.</i> Історія ЗУНР. Львів: «ОПР», 1995. 368 с. <i>Литвин М.</i> Українсько-польська війна 1918–1919 рр. Львів: [б/в], 1998. 469 с.	2
Семінар 12	Тема 12. Білий рух і Україна 1. Початок Білого руху і Гетьманат Павла	2

	Скоропадського. - Денікінський режим в Україні. П. Врангель і крах Білого руху. Нариси історії Української революції 1917–1921 років. У 2-х кн. Кн. 2. К.: Наукова думка, 2012. С. 415-458. <i>Дорошенко Д.</i> Історія України. 1917-1923 рр. Т. 2: Українська Гетьманська держава. Нью-Йорк: Булава, 1954. 424 с. <i>Ковальчук М.</i> Невідома війна 1919 року: українсько-білогвардійське протистояння. К.: Темпора, 2006. 576 с. <i>Процик А.</i> Російський націоналізм і Україна в добу революції і громадянської війни. <i>Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 рр.</i> К., 2002. С. 14–53. <i>Верстюк В.</i> Українські фрагменти російської мозаїки про революцію. <i>Український гуманітарний огляд.</i> 2000. Вип. 3. С. 107–122. <i>Бойко О.Д.</i> Денікінський режим на українських землях: державний устрій, соціально-економічна і національна політика. <i>Проблеми вивчення історії Української революції 1917-1921 років.</i> Вип. 5. К., 2010. С. 115-144.	
Семінар 13	Тема 13. Історичне значення Української революції 1917-1921 рр. та причини її поразки - Значення та наслідки подій Української революції в національній історії ХХ ст. - Причини поразки українських державних проєктів 1917-1921 рр. <i>Гошуляк І.Л.</i> Про причини поразки Центральної Ради. <i>Український історичний журнал.</i> 1994. № 1. С. 31-44. Історія України. Маловідомі імена, події, факти. Збірник статей. Вип. 5. К.: Ін-т історії України НАНУ, 1999. 366 с. <i>Попович М.</i> Україна: незалежність здобута і втрачена // Пам'ять століть. 2007. № 4-5. С. 10-11. <i>Лисяк-Рудницький І.</i> Історичні есе. У 2-х т. Т. 2. К.: «Основи», 1994. 573 с.	2
Підсумковий контроль	Консультація та залік	4

Самостійна робота здійснюється у вигляді опрацювання лекційного матеріалу, додаткової літератури задля кращого засвоєння ідей, положень, концептів та фактажу навчального курсу та підготовки дослідницької роботи **за проблематикою, погодженою з викладачем**

ПОРЯДОК І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності аспіранта за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Вид роботи	Кількість балів за один вид роботи	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за курс
<i>Лекції</i>	1	Аспірант відвідує лекційне заняття, якісне веде конспект лекції	За лекції – 16
	0	Аспірант не відвідує лекцію	
<i>Практичне заняття (семінари)</i>	3	Аспірант ставить змістовні запитання, висловлює аргументовані зауваження, бере участь у дискусії	За практичні заняття (семінари) – 24
	1-2	Аспірант ставить запитання, але не висловлює аргументованих зауважень та/або не бере участі в дискусії	
	0	Пасивна участь у практичному занятті	
<i>Самостійна робота (письмова робота – дослідницька студія)</i>	20	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє аналітичний та творчий підхід, знання особливостей досліджуваного явища, виклад є логічним. Роботу оформлено відповідного до чинних вимог.	За самостійну роботу – 20
	15-19	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє аналітичний та творчий	

		підхід, знання особливостей досліджуваного явища, виклад є в цілому логічним. Але є незначні недоліки: деяка непослідовність у викладенні матеріалу, певні прогалини у розумінні явища, фактичні помилки. Роботу оформлено відповідного до чинних вимог, але є невеликі хиби в оформленні.	
	9-14	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє непогане знання матеріалу, але є значна кількість недоліків різного характеру, структурні порушення, нелогічність у викладі матеріалу, нехтування приписами оформлення роботи.	
	1-8	Роботу подано невчасно; автор не засвоїв необхідний матеріал, не розуміє досліджуваного явища.	
	0	Робота взагалі не підготовлена аспірантом	
Залік	30	Аспірант демонструє глибокі знання, дає вичерпну відповідь на залікові та додаткові питання, впевнено аргументує свою позицію.	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

Семінари	0-52
Самостійна робота (письмова робота – дослідницька студія)	0-24
Підсумковий контроль (залік)	0-24
Всього за курс	0-100

**Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної
університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу
та шкалу ECTS**

Рейтинговий показник	Оцінка за ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
64-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-63	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1-34	F (неприйнятно)	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до заліку) становить 35 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 35 балів) аспірант зобов'язаний повторно пройти курс навчання із зазначеної дисципліни. У разі отримання оцінки «незадовільно» аспірант має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії аспірант може обрати повторне вивчення дисципліни.

ФОРМА ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль знань з метою перевірки рівня засвоєння слухачами певних тем навчальної програми відбувається під час проведення семінарських занять. Формами поточного контролю з дисципліни «Спеціальні історичні дисципліни у світлі сучасної соціогуманітаристики» є опитування, аналіз пропонованих для ознайомлення наукових статей і монографій, дискусії щодо викладених у них проблем. Поточний контроль передбачає оцінювання відповідно до критеріїв, викладених у «Порядку і критеріях оцінювання».

Підсумковий контроль передбачає залік. На контрольну роботу виносяться питання, що обговорювалися під час семінарських занять. На залік виносяться питання із запропонованого нижче переліку. За потреби ставляться додаткові/уточнюючі питання з обсягу навчального курсу.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Визначення поняття «Українська революція»
2. Хронологічні межі доби Української революції
3. Етапи розвитку українського національного руху протягом XIX с.
4. Національний рух у Наддніпрянській Україні від початку першої російської революції (1905-07 рр.) до лютого 1917 р.
5. Український рух у Наддністрянській Україні наприкінці XIX – на початку XX ст.
6. Архівний сегмент джерел з історії України 1917-1921 рр.
7. Основні джерельні публікації з історії України 1917-1921 рр.
8. Загальна характеристика мемуарів з історії Української революції 1917–1921 рр.
9. Український національно-визвольний рух у спогадах його учасників.
10. Спогади неукраїнців про Україну у 1917-1921 рр.
11. Преса як джерело дослідження з історії революційного періоду в Україні
12. Специфіка використання кінофотодокументів та довідкових видань у процесі вивчення революційної доби
13. Українська Центральна Рада: від створення до ухвалення I Універсалу
14. Політика Центральної Ради - від I Універсалу до жовтневого перевороту в Петрограді. III Універсал і його основні положення
15. Витоки та умови ухвалення IV Універсалу Центральної Ради та його значення
16. Центральна Рада: від Брестського мирного договору до гетьманського перевороту 29 квітня 1918 р.
17. Українська Держава: політико-правові підстави функціонування, соціально-політична база
18. Внутрішня та зовнішня політика Гетьманату

19. Освіта у культура України доби Української Держави
20. Розпад Австро-Угорської імперії та утворення УНР
21. Загальна характеристика ЗУНР
22. Об'єднавчий процес ЗУНР і УНР
23. Київський період Директорії; орієнтація на країни Антанти
24. Кам'янецька доба Директорії УНР
25. Польський чинник у боротьбі за збереження УНР (1919-1920 рр.)
26. Українські аспекти радянсько-польської війни 1920 р.
27. Події на Буковині після розпаду Австро-Угорської імперії
28. Закарпаття у 1918-1919 рр.
29. Кримська політика України революційної доби
30. Перша російсько-українська війна зими 1917-1918 рр.
31. Друга більшовицька експансія (кінець 1918 – серпень 1919 рр.)
32. Українська галицька армія
33. Початок Білого руху і Гетьманат Павла Скоропадського
34. Денікінський режим в Україні
35. П. Врангель і крах Білого руху
36. Значення та наслідки подій Української революції в національній історії XX ст.
37. Причини поразки українських державних проєктів 1917-1921 рр.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Слухач зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися. У разі дистанційних занять – завчасно перевіряти готовність технічних засобів, пристроїв та програмних продуктів до занять.

У разі відсутності: через хворобу – аспірант зобов'язаний надати відповідний документ гаранту освітньо-наукової програми, через поважні особисті чи родинні обставини – пояснювальну записку на ім'я гаранта освітньо-наукової програми.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робіт має відповідати вимогам «Положення про дотримання академічної доброчесності науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Інституті історії України НАН України» <http://history.org.ua/uk/post/50146> (наказ № 2/1-од від 2.01.2024 року).